

MARIBORSKI DELAVEC

Političen list.

Naročnina znaša:

z dostavljanjem na dom ali po pošti K 10.— mesečno,
četrtletno K 30.—
če pride naročnik sam v upravništvo po list: Me-
sečno K 9.50. — Inserati po dogovoru.

List izhaja vsak delavnik popoldne.

Posamezna številka stane 60 vln.

Uredništvo in uprava:

Mariborska tiskarna (Jurčičeva ulica
št. 4.)

Telefon uredništva št. 276, uprave št. 24.

Leto III.

Maribor, sobota 24. julija 1920.

Št. 162.

Poljska prosi Rusijo za mir.

Nova vlada se sestavi danes ali jutri. — Lloyd George za autonomijo Irske pod angleško suvereniteto.

Naša Koroška v nevarnosti!

Odstraniti hočejo demarkacijsko črto med obema conama ter tako uničiti vse, kar smo tekom enega leta s trudom dogradili. **Tega pa mi ne bomo dovolili — zato vsi danes zvečer ob 20. uri v Narodni dom** na veliko protestno zborovanje, kjer bomo pokazali, da nas ni volja trpeti še nadalje, da bi se kdo z nami igral!

Vzroki druginje.

Cene padajo — to je bil vesel klic, ki je odmeval zadnjih par mesecev tudi pri nas, odmeval pa je istotako skoro po vsem svetu. Svoječasno smo v razpravi o naraščanju naše valute mimogrede omenili tudi, da odločujeta pri padanju cen v naši državi dva momenta: izgled na dobro letino ter dviganje naše valute. Prvi moment upliva na živila, katera se pridelajo doma, drugi pa na živila in na vse druge predmete, ki se uvažajo ter indirektno

tudi na industrijske produkte naših lastnih tvornic, tovarov in obrtnih obratov.

Naša država se deli z ozirom na pride-lavo živil v dve vrsti ozemelj, v taka, ki pridelujejo več živil, nego jih sama za prehrano svojih prebivalcev potrebuje ter v taka, ki pridelajo manj živil nego jih potrebujejo za prehrano svojega prebivalstva, ali pa komaj toliko, da to svoje prebivalstvo prežive. K tem poslednjim spada tudi Slovenija. Naši trgovci s poljskimi pridelki so torej navezani na nakup svojih zalog v onih krajih, ki pridelajo več nego potrebujejo. Za naše trgovce prihaja v prvi vrsti v poštev Banat.

Naša država pridelava veliko več živil, nego jih potrebuje za prehrano svojega prebivalstva in naravno bi bilo, da bi bile cene tem živilom pri nas mnogo ceneje nego v drugih državah, ki so navezane na uvoz. Te cene bi morale biti mnogo nižje nego so sedanje. Kaj je temu vzrok? Po navadi se zvrča vsa krivda na trgovce, češ, da odirajo uboge konsumente ter si pri tem kopičijo ogromne dobičke. Mi trgovcev ne bomo zagovarjali, ker vemo, da zakrivijo tu in tam res mnogo in da bi razna živila bila res lahko malo cenejša nego so; toda ako hočemo biti pravični, potem moramo priznati, da glavna krivda ne zadeva trgovcev, vsaj naših, po-

sebnost pa detajlistov ne. Krivda leži drugod. Kakor znano, je navezana vsaka država na izvoz, ker je za državo izvoz isto, kar je za kmeta prodaja odvisnih poljskih pridelkov. Če bi kmet porabil vse kar pridelal sam, bi ne imel denarja za nakup onih stvari, ki jih razen hrane še potrebuje, ki pa jih sam ne pridelal. Tako bi tudi država brez izvoza ne mogla kupovati v inozemstvu onega, česar sama nima. Tako skrbi tudi naša država za izvoz.

Sklenila je z raznimi tujimi državami kompenzacijske pogodbe. Pogodba pa je obveza, katero se mora izpolniti. Deloma je dolžna naša država tudi po določbah antante preskrbeti tujim državam gotove količine živil. Tu pa tiči polovico vzroka visokih cen. Trgovci in zadrage, ki imajo v rokah izvedbo izpolnitve kompenzacijskih pogodb in ki imajo od trgovinskega ministrstva posebne privilegije, kupujejo živila v krajih nadprodukcije po visokih cenah, ker jih po visokih cenah potem tudi lahko prodajajo. Imeti morajo predpisane in dovoljene količine neglede na ceno. Ker pa ti producentom za živila vedno več ponujajo nego domači trgovci, imajo pri nakupih seveda prednost in naši trgovci, mesto da bi konkurirali navzdol, morajo konkurirati navzgor. Morajo, ako hočejo živila

V. J—o.

Ciganske gosli.

(Konec).

Njiju boli sta se združili, oči so gledale proseče proti nebu. Bleda luna je obsevala dvoje rosnih lic. Srce je bilo zopet eno, duši eno in telo je bilo privito drugo k drugemu, kot samo eno, tako kot sto in sto krasnih večerov. »Irma, beži od tod, jaz te bom branil. Nisem oficir, nimam sablje, ubog študent sem, z golimi rokami te bom branil. Ti mi boš vse na širnem svetu, beži, svet je velik, tudi za naju bo na njem kotiček tihe sreče«. Irma se je zdrznila, iztrgala se mu je iz rok, pahnila ga je od sebe in zbežala v temo. Karlo je obstal kot prikovan. Trepetal je po vsem telesu, v glavi mu je šumelo in zdelo se mu je, da ni več človek, zdelo se mu je, da je zakrivil grozen zločin. Kolena so se mu zašibila, pred oči je legla megla, on pa je padel onemogel na hladna tla.

Gosli so pele. »Oj ve gosli, ki razumete človeško dušo, zapojte ono staro pesem o nekdanjih večerih tihe sreče, o večerih ko sva sedela v utici s svojo ljubo in si gledala

v oči, iz katerih je sijalo veselje in radost. Pojte pesem o večeru, ko sva si prisegla večno ljubezen!«

Gosli so razumele in pele. Njega je bolelo srce. »Ne, ne, saj to ni res, to ni bilo tako, ne sme biti tako! Zbežal je v vrt in pil kot ljut pijanec, v dvorani pa je plesal kot obnoren. Videl je Irmo z njenim oficirjem; nič ni bila več otožna; ko se je prisukala mimo njega ga je pogledala v oči, kot bi se sploh ničesar ne bilo pripetilo.

»Irma, kako moreš biti taka? Imej usmiljenje z menoj, sicer se pripeti nekaj groznega.«

Svitalo se je že. V dvorani polkovnikove vile je še vse plesalo in norelo. Prišla je mama k Karlu in ga potrkala po ramenih. »Čas je da gremo.«

Tisto noč Karlo ni mogel spati, premetaval se je po postelji in pušil cigareto za cigareto. »Da me je mogla tako kmalu pozabiti. Jaz sem se v tujini tako pridno učil, v mislih na njo, upajoč na bodoče srečne dni. Zakaj je sploh to tako prišlo? Bog, ali nisi imel nobene hujše kazni zame in s čim sem se pregrešil?«

Karlo še ni spal, ko se je pomikal spre-vod ovenčanih voz proti cerkvi. Gledal je nemo za njimi. »Tam peljejo ves moj up, vso mojo srečo, po kateri sem tako hrepenel, jaz pa ostanem v prah poteptan črviček.«

Zvečer so pele zopet ciganske gosli, toda čisto drugače kot prejšnji večer. Dan prej so spominjale, tožile in prosile, sedaj so obso-jale in jokale.

Karlo je prišel, da jih sliši še enkrat samo še zadnjikrat. »Karlo jih je razumel. Ni več plesal in ni popival, bil je miren, kot bi se sploh ničesar ne bilo zgodilo. Ko je prišla Irma k mizi, ji je stisnil desnico in molče čestital. »Samo da vidim, da si srečna ti, radevoljno ti grem s poti« si je mislil. Videl je, da ima rosne oči. Je-li sploh srečna? Mar se je zaljubila samo v svetlo sablo in žvenketajoče ostroge? Stopil je k ciganu in mu izpulil gosli iz rok in sviral, sviral s solzami v očeh in z gnevom v srcu. Izlil je v strune vso svojo bol, otožil je strunam vse svoje gorje in one so pele njegovo zadnjo pesem, pesem brezkrayne ljubezni in obupa. Videl je pred sabo samo Irmo v beli obleki s poročnim prstanom na desnici. Tudi njej je

sploh dobiti, plačevati zanje iste visoke cene kakor izvozniki, često pa še višje.

Druga polovica vzroka draginje živil, pridelanih v naši državi pa leži v prometnih težkočah in v dragih transportnih stroških, ki so uprav neznosni. Blago, nakupljeno v Banatu je treba spraviti sem. To pa je mogoče le po železnici. Na vozove je treba navadno čakati silno dolgo, ker jih primanjkuje in že to samo na sebi povečuje draginjo, k temu pa je treba prišteti še silno drag transport, ki dosega včasih višino nakupne cene, tako da stane trgovca blago, ko ga dobi v svojo trgovino še enkrat toliko, kolikor je moral plačati zanj pri producentu.

Ta drugi vzrok draginje igra pri blagu importiranemu iz inozemstva še veliko večjo vlogo, ker so prevozniki stroški za ono blago še veliko višji, k temu pride nazadnje navadno pa še visoka carina, ki jo je treba včasih plačati dvakrat, prvič za izvoz iz tuje države, drugič pa še za uvoz v našo državo.

Odpomoči tem razmeram, ki tišče na nas kakor mora, je silno težko, ker vsak ukrep proti temu zadene ob interese tega ali onega in ne koristi mnogo. Če bi se prepovedal izvoz živil iz države, dokler niso krite domače potrebe, bi to nekoliko res uplivalo na znižanje, toda v tem slučaju bi nastala nevarnost, da bi domači trgovci nakupili več blaga, nego bi ga v enem letu prodali in lahko bi se zgodilo, da bi potem država ne mogla izpolniti svojih obvez napram inozemstvu. To pa bi slabo uplivalo na državno gospodarstvo in na kurz naše valute. Ukinjenje carine pa bi znatno znižalo državne dohodke in država bi bila primorana dobiti primanjkljaj z novim povišanjem davkov.

Vendar pa je še nekaj poti k znižanju cen, o tem pa bomo govorili drugič.

Dnevne vesti.

Orlovski sejem. Pri klerikalni vladi v Ljubljani obstoja poseben teroristični oddelek, kojega naloga tiči v tem, da nadleguje podrejene oblasti in občine z zahtevami in predpisi, kako naj vplivajo na ubogo ljudstvo z obljubami in grožnjami, da se udeležijo v »veličastnem« število te veleklerikalne prireditve. Vse, kar le za silo leze, dobi na bog ve čegave stroške Sokolom ukradeni krog in na stotine kmečkih godb je alarmiranih in z oslovskimi čepicami pokritih, ki bodo radi pomanjkanja telovadcev občinstvu, kakor se na sejmu spodobijo, lepo kratek čas delali. Istotako dobijo Marijine družbe rudeče čepice in transformacija v Orlice je izvršena. Kakor so na procesijah vajene, bodo v Mariboru korporativno korakale kot del bojevitih cerkve. Študentje-koritarji, ki uživajo ob farovških mizah v potu župnikovega obraza pri-

blestela solza v očeh. Vse je strmelo in ga občudovalo, od kdaj je Karlo umetnik? Niso vedeli, da je ljubezen ona moč, ki dela čudeže. Ko je odložil gosli, je stopila k njemu Irma in mu stisnila desnico v znak čestitke. »Hvala ti, gospa!« Gospa, kako se to glasi. Izginil je z vrta, nikdo ni videl kdaj.

Proti jutru, ko se je pijana družba razhajala, so ga našli v verandi mrtvega. V roki je držal pismo — Irma v slovo. Spogledali so se ljudje, nihče ni razumel. Prišla je tudi Irma, ki sprva ni hotela verjeti. »Res! — O, pojdite proč od njega, jaz vem zakaj je vse to«. Pustili so ju; njen nadporočnik je zrl topo pred se; tudi on je sedaj razumel. Gosli so utihnile. Irma je vstala. »Odpotujva, od tod, tu mi ni več obstanka«. Še isti dan je oddrdral voz z novoporočencema v tujino, stran od kraja, kjer se je pregrešila nad prisego.

delani kruh in pečenko in gledajo seveda še za celo leto naprej v bodočnost, bodo nastopili tudi korporativno, da pokažejo celemu svetu, da še klerikalcev ne bode danes ali jutri konec. In ti pajaci si domišljujejo, da naj mariborski naprednjaki njim na čast okrasijo svoja okna! Kdo se ne smeje?

Še enkrat Orlovski „tabor“. Prijatelji lista nam poročajo, da baje klerikalci širijo vest, da mora naše občinstvo razobesiti zastave in vzeti na stanovanje tujce, ki jih hočejo zbobnati v Maribor. V pojasnilo naši javnosti povemo, da nima nobena oblast pravice zahtevati kaj sličnega od nobenega zasebnika in od nobenega urada. Jasno je seveda, da noben naprednjak ne bo temu črnemu nazadnjaštvu na ljubo okrasil svojih oken in sprejel klerikalcev na stanovanje, še manj pa dal svoja okna radovednežem na razpolago.

Disciplina se krha v Protičevem taboru. Značilno je, da pri zadnjem glasovanju o pasivni volilni pravici učiteljev Protič je ni mogel več obvladati svojega kluba. Osem radikalcev je glasovalo za predlog demokratov, devet pa se jih je odstranilo, ker si še vendar niso upali glasovati za naš predlog, proti pa navzlic Protič-Koroščevemu terorizmu niso hoteli. Trije radikalci so celo javno v zbornici nastopili in govorili v prilog našemu predlogu. To so značilna in ob enem razveseljiva znamenja.

Naši klerikalci klečijo pred kmetom. Ostuden je klerikalizem v verskem oziru. Pokopali so izvirno krščansko vero, ustanovili so svojo novo vero: svetohlinsko tercijalstvo. Pa končno vse to se še prenese. Ali še bolj ogaben in ostuden je klerikalizem posebno oni v mestih na političnem polju. Odkar so drugi stanovi v svoji pameti že toliko napredovali, da so spoznali te na zunaj pobeljene, na znotraj pa smrdeče grobove, in najdemo nad izobraženimi klerikalci samo še najhrezvestnejše koritarje, so se z vso vnemo vrgli nad kmete. Kmet je že od nekdaj videl v meščanu svojega nasprotnika. Dolžnost vsega razumnštva, v prvi vrsti pa krščanskih organizacij bi bila, to nasprotje ublaževati, kmetu razjasniti, da tudi on ravno tako ne more živeti brez meščana, kakor nasprotno tudi meščan brez kmeta ne. Kajti končno smo vendar vsi izšli od zibelke, ki je tekla na kmetih. Pa kaj je tem farizejem za krščanska načela, za medsebojno mirno življenje in sporazum. Njih cilj je naravna nasprotja med meščanom in kmetom umetno še poostri. Hujskajo kmeta, češ, kar prodaš meščanu, le dobro mu zasoli! Kmet te hinavce vboga, zahteva na trgu včasih neverjetne cene tudi za stvari, (na primer jagode), ki ga pravzaprav nič ne stanejo. Namesto, da bi ravno klerikalci kot voditelji kmetov, jim lepo pojasnili, da tako odiranje ni krščansko in niti ni več človeško, ne, ga še dalje hujskajo in mu vcepujejo v dušo grožnjo, da puste meščane sestradati, če jih v mestu ne pustimo prodajati kakor se komu zljubi. Ti falotje nič ne pomislijo, da s takimi svetohlinskimi hujskarijami škodujejo tudi svojim lastnim v mestu živečim pristašem, da škodujejo kmetu samemu, ker se meščan skuša maščevati z enakim orožjem, če kmet od njega kaj rabi. Toda čakajte. Pride čas, ko boste morali izročiti kar ste oropali, zemljišča župnišč in kapiteljev in ko boste morali tudi sami na trgu od kmeta kupovati tedaj bi vas radi vedeli, ali boste še klečali pred kmetom, kot danes, ko kmet še ni spoznal vaše črne duše.

Še „delovanje“ komisarja dr. Leskovarja. Kadar obišče naš plačani komisar svojo domačo občino Oplotnico, zelo pridno »deluje« v višjo čast in slavo dr. Leskovarja. Na nedeljskem shodu JDS v Oplotnici je nek kmet tudi vprašal govornike, kaj bo z vinskim davkom, katerega odpravo je baje predlagal dr. Leskovar. Ljudstvu je bilo na to pojasnjeno, kolikor se je ravno demokratska stranka trudila za odpravo krivičnega vinskega davka in je to tudi dosegla, ne da bi se klerikalni voditelji količkaj ganili najmanjše pa seveda komisar s plačilom 6. razreda, advokat dr. Leskovar. Gospod komisar

bo torej koristneje deloval, če se v bodoče briga izključno za masne dohodke in draginjske doklade za svojo ženo in otroke, kot pa da se šopiri med Pohorci s pavovim perjem, — saj vendar ve, da pride vse na dan.

Kdo hoče 5 dni dopusta in sicer izrednega dopusta za Orlovski tabor naj se hitro zgloši pri deželni vladi direktno ali pa pri predstojništvu uradov, kjer dobi za nameček še 300 dni odpustkov ter garancijski listek za prve sedeže v nebesih. V smislu tozadevnega vabila deželne vlade za prirejanje čukovskih plesov je pričakovati, da se teh izrednih dopustov in dobrot udeležijo tudi vsi železničarji, poštne osobe, policija, orožništvo, sploh vsakdo, kdor na račun tega dirndaja noče 5 dni nič delati.

„Čehoslovaška“ damska kapela. Se je kdo v Mariboru živečih Čehoslovakov že prepričal o pristnosti „čehoslovaške“ damske kapele v „Narodni kavarni“? Skrajni čas je, da se to na temeljit način zgodi.

Pozor na 1 in 2 K bankovce. Po Mariboru kroži izredno mnogo 1-2 K bankovcev z žigom občinski urad Borovnica in Hoče. Našim javnim organom se je posrečilo zasesti tihotapce, ki so preko Lučan z drugim blagom vred iz Nem. Avstrije poskusili vtihotapiti tudi 1-2 K bankovce s ponarejenim žigom obč. urad Hoče. Bi ne bil skrajni čas, da se ti bankovci že zamenjajo.

Veriženje z jajci. Zanašajoč se na potuho v »Straži« in »Slov. Gosp.« prakticirajo kmetice iz obmejnih krajev tako: Nakupijo doma poceni jajca, jih prinesejo v Maribor trgovcu po 140 K, gredo na trg, pokupijo vse kar se dobi in nesejo zopet trgovcu ali pa — in to se godi v večji množini — domov ter odtod preko meje v Nem. Avstrijo.

Naša čevljarska obrt pred katastrofo. Naše občinstvo, ki zabavlja nad čevljariji, da so cene židovsko pretirane, najbrže ne slutijo, da stoje zlasti oni čevljariji, ki imajo večje delavnice in izdelujejo tudi čevlje iz kupljenega usnja, tik pred polomom. Uganka ni težka. Danes stanejo zunaj izgotovljeni čevlji manj, kakor pri nas samo usnje. Torej mora naš čevljarski vse delo opraviti zastonj, če hoče čevlje oddati vsaj za približno isto ceno kakor je zunaj. A živeti mora čevljarska družina in živeti morajo delavci. Večje izdelovalnice odpuščajo delavce, ista usoda čaka tudi delavce pri manjših obrtnikih. Kje leži krivda? V prvi vrsti gotovo pri velikih tovarnah usnja, ki so z blagom nesramno špekulirale že med vojno in ki so tudi v naši dobi počele kar so hotele s tiho toleranco oblasti. V veliki meri za novejšo usnje pa so krivi mesarji, ki prodajajo meso po 24 K, a kože pa po 40—45 K, dočim so preje prodajali meso n. pr. po 1-20 K kože pa po 60 vinarjev. In zakaj vse to? Zato ker oko postave vidi kvečjem male branjeve in kmetice, pred velikimi lopovi pa se klanja „Na zdar“... ali celo — „Habe die Ehre!“.

Odmev dopisa iz št. Lenarta. Vaš dopisnik iz St. Lenarta o prostih nedeljah in praznikih opravičeno kritikuje ondotne urade. Iz časov stare Avstrije imamo namreč nekaj starih birokratov, vajenih službe na videz, kajti tudi takrat se je ob nedeljah in praznikih šlo v pisarno dolčas prodajati, delati ni nihče. Sedaj v Jugoslaviji pa hočejo nekateri s takim ravnanjem samo zakrivati svojo nezmožnost. Pri tukajšnji davkariji so Vidov dan trdo delali, in le par gospodov je šlo v svojih starih cilindrih v cerkev. Pred praznikom sv. Petra in Pavla se jim je namignilo, češ, jutri pridemo dopoldne itak v pisarno in tedaj se pogovorimo radi regentovega sprejema. Pogovor je bil pa tak, da bi financa skoraj ne bila zastopana pri sprejemu. Na kraljev god pa se jim je kategorično zapovedalo biti v pisarni med uradnimi urami dopoldne in popoldne; le oni, ki gre k maši je med mašo prost, prej in poznej pa ne. — Nekaj ur po tem odloku je vendar prišel migljaj od zgoraj doli, ker je sicer mirno uradništvo nad tako brezprimerno nesramnostjo glasno godrnjalo in s sramežljivim obrazom se je dovolilo iti dopoldne k maši, popoldne pa prosto. Ta slučaj nam jasno razsvetljuje intencije nekaterih za pokoj godnih razvalin, katerih imena danes

zamolčimo, pri ponavljajočem slučaju pa jih brezobzirno razkrinkamo. Uradništvo naj dela določene uradne ure, nedelje in praznika pa ima pravico počivati, kakor je povsod navada. Tudi vedno spreminjanje uradnih ur je nadlega za uradništvo in občinstvo; nekateri uradi v Ljubljani imajo soboto popoldne prosto, v Mariboru bi jim pa najraje niti nedelje popoldne ne privoščili, še manj celi dan. — Zato je to naš zadnji resni opomin Mariboru in Ljubljani; kdor se protivi, ta naj gre, ali pa mu mi pomagamo da ide.

Trgovski gremij nam sporoča, da so očitavanja, ki jih vsebuje naša notica „Sladkor“ objavljena v četrtkovi številki našega lista popolnoma neupravičena in lažjiva, ker ni na zborovanju trg. gremija bilo niti najmanjšega govora o odpotegovanju sladkorja iz prometa. Ker tudi oseba, ki nam je to vest prinesla, ne more svoje trditve podkrepiti z zadostnimi dokazi, jo smatramo tudi mi za neresnično. Od ljudi pa, ki nam določajo različne vesti zahtevamo, da nam sporoče le take vesti, katere lahko tudi s konkretnimi dokazi podprejo.

Pritožbe slovenskega hribolazca. Prejeli smo: Predvsem, zakaj je še tako malo slovenskih napisov po našem prelepem Pohorju? Zakaj mirno trpimo, da se mora slovenski hribolazec kloniti pri gorskih postojankah Št. Boljen in „Marburger Hütte“ samonemškemu oskrbništvu? Nismo tako daleč šovinisti, da bi zahtevali od starih ljudi, ki se v 60. letih na slovenski zemlji še niso naučili vsaj za silo našega jezika. Toda, ali naj si oskrbe osobe, ki je večje obeh jezikov, ali pa naj se iz našega slovenskega Pohorja umaknejo v penzijo med svoje samonemške brate in sestre. Dovolj bodi tega, dovolj, ker trpimo že dve leti, a tretje leto ne smemo več, ali pa nismo samosvoj narod, temveč mednarodne — mevže. Večji, opetovani slovenski naval na te zadnje ostanke našega suženjstva bo gospodarje teh zavetišč primoral do kapitulacije. Sploh se mi zdi, da se mi za razmere zlasti v „Marburger Hütte“ premalo zanimamo. Kakor mnogo znamenj kaže, to niso več izletišča nemških hribolazcev, ampak shajališča nemških pijancev in politikov; to uvidevajo tudi trezni nemški obiskovalci teh gostišč, ki ravno zaradi preveč pijačevanja in politiziranja raje zahajajo v solidnejšo slovensko Ruško koč. A ravno ta nemški naval na slovensko koč je privedel naše hribolazce v čudno luč. Dočim v nemški koči — tudi če razumejo slovenski, nočejo niti odzdraviti na slovenski pozdrav, je naš slovenski oskrbnik v slovenski koči še preljubeznjiv napram nemškemu gostu. V naših spominskih knjigah se čitajo nemške surovosti, ki so težka obtožba nas samih, toda obtožba, da hočemo še vedno hlapčevati Nemcem, namesto se pokazati Nemcem nasproti kot gospodarji. Tudi gospodar naj bo vlijuden, ampak odločen. Oskrbniki naših slovenskih gorskih zavetišč tudi kot podjetniki ne bodo trpeli prav nobene škode, če se ravna po teh načelih. In končno za danes še to: Članom „Slovenskega planin. društva“ ne dovoljujejo nemške koč nobenih ugodnosti. Zakaj nasprotno nudijo naše koč članom razpuščenega, torej v Jugoslaviji ne več obstoječega „D. Ö. Alp. Verein“ iste ugodnosti kakor nam? (Glede slednje omenjene pritožbe dvomimo, da bi bila utemeljena. Prosimo navedbo konkretnih slučajev. Op. ur.)

Prijava častnikov in vojaških uradnikov! Ker obstojajo dvomi, kateri rezervni in upokojeni častniki ter vojaški uradniki se morajo prijaviti mariborski pukovski okružni komandi, naj se sedaj tudi tej javijo. Oni rezervni in upokojeni oficirji ter vojaški uradniki, kateri so prosili za sprejem — bode potem okružna komanda o tem obvestili čim bode njih sprejem v službenem vojnem listu razglašen. V dvomljivih slučajih naj vsak povpraša usmeno ali pisмено pri pukovski okružni komandi, katera da vsak čas potrebna pojasnila.

Uprava dvora Njegovega Visočanstva kralja je po nalogu Nj. Kr. Visočanstva prestolonaslednika poslala mestnemu magistratu mariborskemu 4000 K. ki so se izplačale kot pomoč od avtomobila regentovega spremstva starišem takrat poveljevalca in v bolnico pre-

peljanega dečka Franca Karnekar-ja iz Studencev.

Ministrstvo narodnega zdravja je z odlokom z dne 14. julija 1920 št. 16.617 uvrstilo občno javno bolnišnico v Mariboru med one zavode, na kojih se v smislu naredb z dne 16. septembra 1910 morejo izvežbati specialisti.

Velikodušen dar. Tukajšnja lesna industrijska družba »Drava« je darovala našemu slovenskemu mestnemu gledališču za pokritje deficita lanske sezone 10.000 kron. Gledališko vodstvo izreka tem potem požrtvovalnemu podjetju najsrčnejšo zahvalo. Mi pa želimo, da bi našel ta zgled obilo posnemovalcev.

Nocojšnji protestni shod v Narodnem domu se vrši ob 20. uri (8 uri zvečer) in ne kakor je bilo v »Straži« pomotoma javljeno ob 16. uri (4. uri popoldne).

Rokoborba. Jugosl. atlet Jožef Ivankovič se danes zvečer poizkusi tudi v rokoborbi.

Sokolstvo.

Za I. pokrajinski zlet jugoslovenskega Sokolstva v Mariboru se je določil v glavnem sledeči spored: V soboto 28. avgusta zvečer dohod in sprejem sokolskih žup iz Srbije, Banata, Srema, Bosne, Hercegovine in Dalmacije, v nedeljo 29. avgusta jutraj sprejemanje sokolskih društev iz Hrvatske in Slavonije. V nedeljo takoj po dohodu jutraj skušnje za skupne vaje, po skušnji slavnostni pohod po mestu, v nedeljo popoldan s pričetkom ob 3. uri javna telovadba s sledečimi točkami: 1. Simbolične proste vežbe za leto 1920 (člani); 2. igre (deca); 3. vežbe s cvetnimi loki (ženski naraščaj); 4. orodna telovadba članstva; 5. ženske proste vežbe za zlet v Pragi l. 1920 (članice); 6. vežbe z dolgimi palicami v trojicah (moški naraščaj); 7. simbolično-ritmične vaje za l. 1920 (člani, članice). Telovadba se vrši na travniku pri »Križevem dvoru«. Po telovadbi je velika narodna veselica v ljudskem vrtu v Mariboru. Za zlet se vrše pridno priprave v več posebnih odsekih združenih v zletnem odboru, kateremu načeluje brat dr. Vladimir Sernec, kot tajnik brat S. Dimnik in blagajnik brat Viktor Perne. Z včerašnjim dnem se je otvorila stalna pisarna v Narodnem domu pod vodstvom br. Novaka, ki bo v zletnih zadevah na razpolago načelnikom odsekov in sicer članstvu vsak popoldne od 14. do 15. ure. Pisarna se nahaja v pritličju Narodnega doma ob vhodu restavracije s Kopališke. ulice Pisarna je odprta dopoldne in popoldne, telefon začasno št. 108. Na zletno pisarno je naslavljati vse dopise, ki zadevajo prvi pok. sokolski zlet v Mariboru. Slavnostni odsek ima danes zvečer ob pol 9. uri sejo v zletni pisarni, Zdravo!

Zadnje vesti.

Vlada se sestavi danes ali jutri.

Beograd, 24. julija. Pogajanja za sestavo nove vlade potekajo ugodno. V splošnem se pričakuje, da se sestavi nova kabineta lista danes ali jutri, v nedeljo.

Poljska prosi za mir.

DKU. Varšava, 22. julija. (Brezlično.) Poljska je odposlala danes v Moskvo sedečo brezlično brzojavko: Zunanjemu ministru Čičerinu! Poljska vlada jemlje na znanje željo sovjetske vlade izraženo v odgovoru na britiško noto od 11. julija, da je pripravljena skleniti premirje in uvesti mirovna pogajanja s Poljsko, ako za to sama zaprosi. Z željo, da se napravi nadaljnjemu krvolitju konec ter sklene mir, predlaga poljska vlada, da se sovražnosti obojestransko takoj ustavijo ter se uvedejo mirovna pogajanja. Ta pred-

log bo stavilo tudi naše vrhovno armadno vodstvo vašemu vrhovnemu armadnemu vodstvu. Sapieha, zunanji minister poljske vlade.

DKU Varšava, 22. julija. (Brezlično.) Komandi sovjetske vlade v Moskvi! Z ozirom na danes, 22. t. m. po poljski vladi na sovjetsko vlado v Moskvi naslovljeno ponudbo za premirje in mir, pričakuje poljsko armadno vodstvo odgovor do 25. t. m. ter prosi, da bi se mu poslalo vojaške strokovnjake z nalogo in pooblastilom sklenitve premirja. Za sestanek smatra za najprimernejšo cesto Moskva—Varšava med Baranoviczi in Brestom Litovskim. Roszwadowski, šef generalnega štaba poljske armade.

Rusi niso vdrl v Besarabijo.

DKU Dunaj, 23. julija. Kraljevi romunski poslanik je bil pooblaščen razglasiti, da so vesti o ruskem vpadu v Besarabijo popolnoma brez podlage.

Rusi in Nemci.

DKU Dunaj, 23. julija. »Neues Wiener Abendblatt« poroča iz Berlina, da je zastopnik sovjetske vlade Kopp izjavil napram nekemu uredniku »Berliner Tageblatt«, da ruske čete v nobenem slučaju ne bodo prekoračile nemških mej. Rusija hoče stopiti z Nemčijo v čim tesnejše gospodarske odnose ter potrebuje zato z Nemčijo mirne in prijateljske odnose.

Irska.

DKU London, 23. julija. (Reiter.) Lloyd George je izjavil, da je pripravljen pustiti Irski kakršnokoli samovlado, samo da ostane Irska še integralen del Velike Britanije.

Usoda Bele Kuna.

DKU Berlin, 23. julija. »Deutsche Allgemeine Zeitung« piše o vprašanju Kuna, da ga Nemčija na željo madžarske vlade ne bi mogla izročiti kot političnega zločinca, kot navadnega pa tudi ne, ker je brez dvoma političen. Bela Kun bo kot nadležen inozemec iz Nemčije enostavno izgnan.

Razdelitev donavskega brodovja.

DKU Pariz, 23. julija. (Havas.) Ameriški razsodnik polkovnik Hyne skliče te dni na Dunaj zastopnike Jugoslavije, Čehoslovaške, Grške, Romunije, Nemčije, Avstrije, Madžarske ter Bolgarije, da se pogode radi razdelitve donavskega brodovja.

Nova laška hujskarija v Splitu.

LDU Split, 23. julija. Včera so aretirali postreščka Rogusnika, pri katerem so našli 60 letakov D' Annunzia, v katerih poziva na vojno proti Jugoslaviji. Letaki so polni psovka proti Jugoslovenom, ki jih imenuje D' Annunzio svinjarje. Pri omenjenem Rogusniku so našli tudi nekaj drugih tiskovin. Na policiji je izjavil, da mu je letake izročil italijanski častnik Marchetti z italijanske ladje »Puglia« z naročilom, naj jih ponese italijanskemu društvu »Societa Operaia«.

Stavka v Rajhenbergu končana.

DKU. Rajhenberg, 23. julija. Med vladnimi zastopniki ter voditelji nemškega delavstva je prišlo do sporazuma, radi česar se je stavka ukinila ter so se delavci zopet povrnil na delo.

Izdaja: Tiskovna zadruga Maribor.

Odgovorni urednik: Fr. Voglar.

Tiska »Mariborska tiskarna d. d.«

Mala oznanila.

Zobozdravnik dr. Viktor Kac do 15. avgusta ne ordinira.

Telefonska knjiga za Maribor, Koroško, Štajersko in Prekmurje izide v kratkem času. Dotične cenjene tvrdke, ki želijo oddati inserate v to knjigo, naj blagovolijo vposlati naslov na Anončni in informacijski zavod »Vedež«, Maribor, Gregorčičeva ulica 6, telefon 132. 2—1

Lepo posestvo, 20 minut od Maribora, z gozdom in vinogradom se proda. Naslov v uprav.

Proda se hiša, 5 orolov zemlje in vsa živina v trgu Sv. Lenart. Vprašanja: Senekovič, Maribor, Urbanova c. 28.

Proda se oprava za trgovinski lokal. Vprašanja v upravnistvu.

Diplomirana babica Marija Lozej, Maribor, Kežerjeva ulica št. 4, se priporoča. 2—2

Iščemo služkinjo, starejšo, ne čez 50, kot gospodinjico. — Prednost imajo Primorke. Povprašati: Pobrežna cesta 12-14, Stergar. 3—2

Razglas razprodaje. Po neverjetno nizkih cenah razprodajem mojo zalogo čevljev domačega proizvoda in sicer: Moške črne in rjave, ženske nizke in visoke, iz boksa, ševra, laka, glase itd., luksuzna, galanterijska in navadna roba. Do 200 kron po paru ceneje od navadne robe. R. Monjac, Maribor, Tattenbachova ul. 21. 3—2

Zahvala.

Ob priliki smrti našega nepozabnega **Stanislava**

izrekava najiskrenejšo zahvalo vsem prijateljem in znancem, kateri so prihiteli z krasnimi cvetlicami in ga spremili k večnemu počitku. Posebna hvala pa gospoda Filipič in Kralj za njihov trud in darila.

Maribor, 24. julija 1920.

Hinko in Antonija Kovačič žalujoči starši.

Ure vseh vrst

zlatina in srebrnina po niž. cenah!

Popravlja vsa v to stroko spadajoča se izvršujejo točno in ceno pri urarju

Lovrencu Stojec, Maribor
3—2 Aleksandrova cesta št. 30.

Svoji k svojim!

Najlepši nedeljski izlet z izletniškim vlakom na Koroško

Klopinsko jezero.

Za izvrstno oskrbo skrbi hotel „Klopinsko jezero“.

Pristna žima za žimnice

se dobi najcenejše pri 3—1

Josip Rosenberg, Maribor

Krasen senčnat vrt in prvovrstna godba

ter sveža in pristna pijača (vina od 16 kron naprej) kakor dobra kuhinja je cenj. občinstvu na razpolago v

restavraciji „Maribor“ na Grajskem trgu št. 1.

Godba začne svirati ob 18. uri in sicer brez vstopnine, brez pobiranja in brez povšanih cen. — Priporoča se

3—3 **V. Šober.**

Zastopstvo tovarne klobukov Valentin Maček v Domžalah

se nahaja 2—1

v Mariboru, Slovenska ulica št. 15.

Sprejema v popravilo, čiščenje, barvanje itd. vsakovrstne damske in moške klobuke ter naročila na nove.

Cene brez konkurence! Postrežba točna!

Rogaška Slatina

Najboljša mineralna voda

Tempel vrelec, namizna voda

Styria vrelec, medicinska voda

Donatski vrelec, medicinska

:: voda najmočnejše vrste. ::

Zastopstvo v vseh večjih mestih in krajih. Dobiva se v vseh prodajalnah in restavracijah. Pojasnila daje

Ravnateljstvo Zdravilišča Rogaška Slatina.

Raznašalci časopisov

invalidi, dobe lep zaslužek. Zglašaj se v upravnistvu „Mariborskega delavca“.

Kreditno društvo Mestne hranilnice v Mariboru, Orožnova ulica 2, I. nadstropje

sprejema vloge na tekoči račun in jih obrestuje po 4%, dovoljuje menične in kontokorentne kredite trgovcem in obrtnikom proti 6% obrestim brez drugih stroškov.

Zlet Sokolskega Saveza SHS v Mariboru dne 29. avgusta 1920!

Restavracija na južnem kolodvoru v Mariboru

se priporoča potujočemu občinstvu

Priznana izborna kuhinja.
Pristna vina in sveže pivce.

Fr. Stickler.

Pohišstvo

Spalne, jedilne in gosposke sobe, kuhinjska oprava, podložki, modroci, otomane, spalni in dekoracijski divani, postelje, omare, mize in stoli iz mehkega in trdega lesa, železne postelje in umivalniki ter vse vrste lesenega, železnega in tapciranega pohištva v vsakem slogu od preste do najfin. izvršitve po jako nizkih cenah pri trdnosti za pohištvo

KAREL PREIS, Maribor
Slomšekov trg št. 6

Svoboden ogled! 217 Ceniki zastoj!

Inserati v našem listu imajo največji uspeh!

Zavod za straženje in zaklepanje v Mariboru

prevzame

vsako vrsto straženja v mestu, na kolodvorih, kakor tudi spremljanje železniških voz. Pojasnila v pisarni Pristanišča ulica 2.

Podružnica Ljubljanske kreditne banke v Mariboru

Deln. glavica z rezervn. zakladi okrog 50 mil. kron

CENTRALA V LJUBLJANI

Deln. glavica z rezervn. zakladi okrog 50 mil. kron

Podružnice v Splitu, Celovcu, Trstu, Sarajevu, Gorici in Celju, ekspozitura Ptuj.

Obrestuje vloge na knjižice in na tekoči račun s 3 odstotkov brez odpovedi, proti trimesčni odpovedi s 3 in četrt odstotkov čistih. Kupuje in prodaja devize, valute, vrednostne papirje itd., eskontira menice, devize, vrednostne papirje itd.

Izdaja čeke, nakaznice in akreditive. Daje trgovaške kredite pod ugodnimi pogoji in predujme na vrednostne papirje in blago. Izvršuje vse bančne transakcije.